

grænsning i den forstand, at når de to år er gået, så skal vi se på det samlede sæt af initiativer, virkningerne af dem, herunder også af det, vi sætter i gang her.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 162: Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen. (Forstærket integration af børn af flygtninge og indvandrere).

Af undervisningsministeren (Ole Vig Jensen). (Fremsat 21/1 98).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Hans Peter Baadsgaard (S):

Også om dette lovforslag kan vi sige, at det er lille i omfang, især i forhold til de andre love, der er fremsat i forbindelse med en bedre integration, som regeringen har lagt op til. Men ligeledes om dette lovforslag kan vi sige, at det kunne få stor virkning. Vi har i Socialdemokratiet været varme fortalere for, at de tosprogede børn skulle lære dansk før deres skolestart. Det bliver der nu skabt bedre muligheder for med dette lovforslag, og derfor lægger vi også stor betydning i lovforslaget.

Hvis det skal virke, vil det kræve, at kommunerne går aktivt ind i opgaven. Det tror jeg også kommunerne er indstillet på. Især vil det kræve stor indsats og omhu i den opgave, det bliver at informere forældrene til de treårige tosprogede børn. Der bliver behov for opsøgende virksomhed, hvor forældrene oplyses om det tilbud, der gives, og om de konsekvenser – ikke mindst det

sidste – det vil få for deres børn, hvis de ikke modtager tilbudet, konsekvenser, der vil betyde, at de på et senere tidspunkt, nemlig når de skal begynde deres egentlige skolegang, vil skulle starte på en anden måde end deres jævnaldrende. De vil få en dårligere skolegang, i hvert fald en dårligere skolestart, og det kan hverken de eller de andre børn være tjent med. At gå i modtageklasse et par år eller tre for derefter at blive ført sammen med sine jævnaldrende vil uvægerlig være dårligere.

Derfor kunne man også spekulere på, om man skulle vælge en anden metode, og jeg mener faktisk, den ville kunne vælges inden for folkeskoleloven, nemlig at barnet med forståelse fra forældrenes side – og det skal med, for at det kan være lovmedholdeligt – ventede et år med at komme i skole, hvis man ikke har udnyttet de tilbud, der ligger her.

Men nu bliver lovforslaget forhåbentlig vedtaget, og kommunerne får pligt til at gå i gang. Og vi tror og håber, at det med den fornødne indsats vil lykkes kommunerne på en god måde at overbevise forældrene til de tosprogede børn, der i dag ikke har muligheder for ved så effektiv en metode at tilegne sig det danske sprog.

Derfor er vi meget glade for det forslag her. Vi tror faktisk, det vil kunne få virkelig stor betydning for integrationen. Hvis vi kan starte med de børn, hvis fremtid formentlig er i Danmark, og sikre os, at de kan sproget, inden de kommer i skole, så har vi altså skabt bedre vilkår for dem, og jeg tror også, at de mange forældre til danskfødte børn, der i dag af frygt for dårlig undervisning flytter deres børn fra skolen, med større tryghed vil kunne lade deres børn blive på skolen, og det vil så have en dobbelt effekt i forhold til det, som er indeholdt i forslaget her.

Så alt i alt et godt forslag, som vi venter os meget af, og vi støtter det fuldt ud.

Anders Mølgaard (V):

Efter Venstres opfattelse er dette lovforslag i hvert fald et skridt i den rigtige retning. Det er såre fornuftigt, at tosprogede børn allerede fra treårsalderen nu skal tilbydes mulighed for at få et styrket kendskab til dansk. Alt andet lige bør dette initiativ i hvert fald medføre, at tosprogede børn i fremtiden vil møde op i folkeskolen med bedre danskundskaber, end tilfældet er i dag, og det vil være til glæde for de tosprogede børn, men samtidig også, og måske ikke mindst, være en klar fordel for danske

børn, som i dag mister tid og ressourcer, på grund af at mange af klassekammeraterne har en eklatant mangel på danskkundskaber ved skolestarten.

Så konsekvensen af dette lovforslag ligner et rent vinderspil. Det er naturligvis fuldstændig uholdbart, at der i dag kan gå op til et par år eller tre, før mange børn af indvandrere og flygtninge kan deltage i en klasses almindelige undervisning på grund af et sprogligt efterslæb, som i virkelighedens verden er meget svært at indhente. Det ved vi alle sammen.

Men jeg vil også gerne understrege, at de tilbud, som er skitseret i lovforslaget, aldrig – aldrig – kan erstatte den optimale og naturlige situation, hvor sprogstimulering foregår gennem naturlig leg mellem danske børn og tosprogede børn. Samfundet kan på trods af al god vilje ikke løse alle problemer. Også forældre har i dagligdagen et væsentligt ansvar og en forpligtelse til at undgå social isolation af børnene og i stedet stimulere børnenes muligheder for også at møde danske børn.

Frank Dahlgaard (KF):

Også Det Konservative Folkeparti er positivt stemt over for dette her forslag, som kan forbedre de sproglige forudsætninger for, at børn af flygtninge og indvandrere kan få ordentlig glæde af undervisning i den danske folkeskole. Det danske sprog er hovednøglen til erhvervelse af viden og færdigheder i Danmark. Det er derfor vigtigt, at børn fra fremmede lande så tidligt som muligt får fat i denne nøgle, således at de senere med udbytte kan gå i en normal klasse i folkeskolen eller i en dansk privatskole.

I dag er det kun seks ud af ti tosprogede børn i alderen 3-5 år, som er optaget i en daginstitution. Fire ud af ti af de fremmedsprogede børn får derfor ikke den dansksproglige stimulans, som de kan have stor glæde og nytte af, når de skal begynde i en dansk skole som syvårige. Det Konservative Folkeparti var med til at vedtage den lov i 1996, som gjorde det muligt for kommunerne at oprette disse sprogstimulans-tilbud. Ordningen trådte i kraft for nogle måneder siden, så erfaringerne er selvsagt få og små endnu, men en del kommuner har benyttet sig af lovens mulighed. Vi mener imidlertid, at det er så vigtig en sag at få integreret de tosprogede, som skal blive i Danmark og i det danske samfund, at vi er velvilligt indstillet over for at gøre ordningen obligatorisk for kommunerne.

Normalt er Det Konservative Folkeparti ikke tilhænger af tvang, men i denne sag tror vi, det vil være rigtigt at gøre det obligatorisk for kommunerne at oprette disse tilbud alle steder, hvor der er behov for det. Men man kunne vel også gå endnu videre. Skulle det ikke også være obligatorisk for forældrene til de små rollinger på 3-5 år at benytte sig af disse tilbud? Der er i lovforslaget lagt op til, at man ligefrem skal gå ud og lave opsøgende virksomhed, men hvad nu, hvis det ikke er nok? Burde der ikke være en forpligtelse for forældrene til de fremmedsprogede børn til at sørge for, at de tager imod disse tilbud?

Der står i ministerens forelæggelsestale, at det kan give de tosprogede elever et efterslæb, hvis man ikke gør noget ved problemet, og derfor må der gøres noget. Derfor laver man nu obligatoriske foranstaltninger, så kommunerne ikke længere blot skal have mulighed for det, men skal gøre det, når der er behov for det. Skulle de fremmedsprogede forældre ikke være forpligtede til at tage imod tilbudet?

Som sagt er forslaget klart et skridt i den rigtige retning, men vi synes nok, man måske skulle tage et skridt til.

Anne Baastrup (SF):

i 1996 indførte vi en ny bestemmelse om særlige førskoletilbud for tosprogede børn, der endnu ikke var startet i skolen, og bestemmelsen gav anledning til en hel del debat blandt de forældre, der fik denne særbehandling: Var det en fordel for deres børn, eller hvad?

Det er mit indtryk, at den behandling, lovforslaget fik undervejs, og den konkrete udformning, det fik, gjorde, at sindene faldt lidt til ro. Men det er ikke mit indtryk, at vi endnu har fået viden om, hvad kommunerne har brugt de 30 mio. kr., som blev bundet i halen på loven, til, og derfor blev jeg meget overrasket over, at vi allerede nu skal i gang med en lovrevision på området. Udvalgsarbejdet må derfor først og fremmest gå på at hitte ud af, om den tidligere lovændring har givet gode eller dårlige erfaringer, og hvis de er dårlige, skal der ske en afklaring af, hvorfor de er det. Har der været mangler i loven, og afhjælpes de af dette lovforslag?

Jeg skal ikke undlade samtidig at gøre opmærksom på, at der er nogle elementer i forslaget, som giver SF anledning til at hejse et advarselsignal allerede i dag. For det første skal det kraftigt understreges, at vi ikke med denne »skal«-regel vil tvinge kommunerne til at

indføre skolegang fra 3-års-alderen. Det betyder konkret, at sidste sætning i stk. 1, som siger, at tilbudet overvejende skal omfatte leg, nøje skal granskes. Hvad betyder det? Betyder det, at børnene også skal undervises, eller hvorfor anvender man overhovedet det begreb? Og hvilken undervisning er der i givet fald tale om?

Tilsvarende er det mildt sagt uhensigtsmæssigt, at vi i folkeskoleloven begynder at lovgive om indholdet af daginstitutionernes tilbud. Det er ikke mange måneder siden, vi satte det sidste punktum i lov om social service, hvor der på grund af en ihærdig indsats fra bl.a. SF's ordfører kom en formålsbestemmelse om dagforanstaltninger med.

Det er jeg heller nogen god idé at anvende begrebet førbørnehaveklasse i lovgivningen. I forbindelse med enhver skolelovgivning skal vi jo huske på, at vi en dag kan stå med en undervisningsminister, der bestemt synes, at børn skal starte i folkeskolen som 4-årige, eller hvad man ellers kan høre af vilde ideer fra regeringsivrige partiers side. Dette lovforslag kan derfor blive en murbrækker på området.

Det er også bemærkelsesværdigt, at man ønsker at anvende folkeskolelærere på dette område. Hvis ministeren har en god begrundelse herfor, må vi høre den, for bemærkningerne giver os ingen hjælp. Der er nemlig ikke nogen begrundelse her.

Til slut vil jeg godt understrege, at SF varmt støtter, at der ydes særlige tilbud til de tosprogede børn, så det kan sikres, at deres skolegang bliver optimal. Vi støtter også, at børnehaverne får mulighed for at få ekstra ressourcer, hvis der er brug for penge; det er fint nok. Men skal vi ikke fastholde lovreglerne for børnehaverne i serviceloven, og skal vi ikke fastholde den fælles viden, jeg tror, vi har her i Tinget, nemlig at de fremmede børn bedst lærer dansk ved at lege med danske børn? Det ville klæde os alle, hvis vi kunne få flertal for at lægge pres på kommunerne, så de i højere grad brugte pædagogiske fripladser som tilbud over for tosprogede børn frem for forskellige kunstgreb, og alt andet lige tror jeg også, det ville blive billigere.

Men alligevel skal vi nok gå relativt positivt ind i udvalgsarbejdet.

Dorit Myltoft (RV):

I Det Radikale Venstre er vi meget tilfredse med, at kommunerne fremover skal tilbyde tosprogede børn støtte til fremme af den sprog-

lige udvikling. Det er nemlig et af de vigtigste forebyggende tiltag for at undgå de alvorlige problemer, vi har set med nogle unge med anden kulturel baggrund. Det er godt, at børn ikke møder op i skolen med et sprogligt handicap, som kunne være undgået.

Der er brug for kreativ tænkning, når man skal nå de tosprogede børn, som ikke går på institution. Her er det værd at huske på, at flygtningekvinder og indvandrerkvinder kommer til Danmark med rodfæstede og konkrete erfaringer som mødre med ansvaret for børnenes opdragelse, og pludselig slår de ikke til, fordi vores kultur er så fremmedartet for dem. Men de ønsker, at det skal gå deres børn godt i det nye fremmede land, det kan man være helt sikker på.

Sundhedsplejersker, personalet i vuggestuer og børnehaver og lærerne i skolen har med børnene at gøre; men mange af mødrene og fædrene med for den sags skyld oplever forældresamarbejdet i en demokratisk ramme som helt uforståeligt og totalt uden mening i forhold til egne erfaringer. Men forældrenes samarbejde er en absolut nødvendighed for, at indsatsen over for børnene skal blive vellykket, og desuden kan det forbedre de voksnes egne integrationsmuligheder.

Det Radikale Venstre kan derfor støtte dette lovforslag.

Jan Køpke Christensen (FP):

En væsentlig forskel i det foreliggende lovforslag i forhold til de hidtidige regler er, som også andre har været inde på, at vi nu går fra frivillighed til tvang. Det bliver nu en forpligtelse for kommunerne med hensyn til disse fremmede børn, der nu skal have eller fortsat skal have intensiv danskundervisning.

Vi har været tilhængere af det system, der allerede findes i dag, hvor det ikke er ordet »skal«, men »kan«, der bliver brugt. Vi er ikke bare, som den konservative ordfører sagde, principielt imod, men modstandere af tvang. Det bryder vi os altså ikke om, og derfor vil vi foreløbig se kritisk på det forslag, vi behandler her.

I første omgang er det kommunerne, der bliver pålagt ekstra store udgifter; at de så senere kan komme tilbage i kassen igen, som det anføres i forslaget bemærkninger, er noget helt andet. Men umiddelbart bryder Fremskridtspartiet sig ikke om det foreliggende forslag på

grund af det tvangselement, der er over for kommunerne.

Principielt må vi dog samtidig erkende, at det må være forældrenes ansvar, at børnene lærer dansk, inden de starter i skolen. Når det ikke fungerer, er det bl.a., fordi incitamentet desværre mangler fra forældrenes side. Med hensyn til voksne ved vi, at der er indført økonomiske sanktionsmuligheder, altså en tilbageholdelse af lommepenge, såfremt indvandrere og flygtninge ikke tager imod tilbudene om forbedring af deres danskkundskaber, og dette incitament til at lære dansk burde også gælde, når det handler om deres børn.

Fremskridtspartiet er som tidligere nævnt tilhængere af tiltag, der kan forbedre den generelle danskforståelse. Men spørgsmålet er, hvorfor der skal øgede udgifter til, hvis effekten stort set kan opnås uden. Her tænker jeg eksempelvis på en bedre spredning af de fremmede børn.

Det må være ret og rimeligt, at forældrene selv ønsker at integrere deres børn i det samfund, de har valgt at leve i, og derfor må og skal de voksne have dette incitament til at give deres børn optimale danskkundskaber. Derfor vil vi foreløbig ikke afvise forslaget, men i hvert fald meddele, at vi principielt er kritiske over for det.

Bruno Jerup (EL):

Det lovforslag, som er til debat her, ligger i forlængelse af den ændring af folkeskoleloven, som blev vedtaget for knap 2 år siden, altså i 1996. Med dagens forslag bliver det obligatorisk for kommunerne at tilbyde tosprogede børn støtte til fremme af den sproglige udvikling, hvis en sagkyndig anser det for nødvendigt, og samtidig inddrages børn, der går i daginstitution, i målgruppen for denne særlige indsats.

Da vi diskuterede førskoleundervisning i 1996, udtrykte jeg Enhedslistens skepsis over for førskoletilbudets indhold og struktur og fremhævede bl.a. de problemer, der ligger i at isolere de tosprogede børn i særlige ordninger uden kontakt med danske børn. Det er jo ganske almindelig kendt, at samvær og leg mellem børn med forskellige modersmål er en uvurderlig sproglig stimulering, og derfor er daginstitutionerne et godt middel til at integrere tosprogede småbørn, både når det gælder snævert med hensyn til sproget og bredere med hensyn til normer, motoriske færdigheder osv.

Der kan naturligvis være situationer, hvor børnehavernes personalenormeringer ikke ræk-

ker til det mere målrettede arbejde med den sproglige kompetence hos det enkelte barn, og på den baggrund er det positivt, at der i dette lovforslag lægges op til etablering af særlig støtte til de børnehavebørn, der har behov herfor. På den anden side bibeholdes ideen om de 15 timers førbørnehaveklasse som et tilbud, der kan gives til børn af indvandrere og flygtninge, som skal have de danskkundskaber, der er nødvendige i folkeskolen. Enhedslisten er stadig imod denne model, og derfor kan vi heller ikke støtte, at kommunerne nu skal forpligtes til at tilbyde den.

Der er mange gode tanker i den vejledning om sprogstimulerende tilbud for tosprogede børn, som undervisningsministeren og Socialministeriet udsendte sidste år. Sammenfattende påpegede vejledningen eksempelvis, at førskoletilbudene skal lægges i lokaliteter, hvor der indendørs og udendørs er et stimulerende miljø med god plads, der er specielt indrettet til småbørn. Det anbefales også, at tilbudene arrangeres, så der bliver mulighed for samvær med danske børn, og daginstitutionerne nævnes som en nærværende mulighed for placering af tilbudene. Men der er stadig kun tale om en vejledning og ikke om bindende regler, og derfor er det også et problem, at der i lovforslagets bemærkninger lægges op til, at tilbudene fortsat kan gives på en folkeskole. Jeg har svært ved at se, hvordan 3-årige børn skal kunne finde sig til rette på en skole, der er indrettet til langt større børn.

Endelig er jeg meget kritisk over for det pres, som flere kommuner lægger på de tosprogede børns forældre, når det gælder de såkaldte tilbud om sprogstimulering, og som får undervisningsministerens blå stempel med bemærkningernes sidste afsnit. Nogle steder i landet er der ikke tale om et reelt tilbud til forældre og børn, men om tvang til at deltage under truslen om, at børnene ellers ikke kan komme i den lokale skole. Forældrene får at vide, at hvis de ikke melder børnene til førskoletilbudet og møder punktligt frem, vil barnet blive henvist til en modtagelsesklasse, der er placeret langt fra hjemmet, når barnet 2 eller 3 år senere skal i skole. Indvandrer- og flygtningeforældre har på linje med alle andre forældre ret til redelig information og vejledning, og en eventuel placering i en modtagelsesklasse må afgøres konkret, når barnet skal i skole, og må ikke betragtes som en straffeforanstaltning.

Sammenfattende rummer lovforslaget en række positive elementer, som overskriften også lægger op til; men da ministeren har valgt at fastholde førbørnehaveklassen som en løsningsmodel, kan vi ikke give tilsagn om at støtte det.

Addi Andersen (CD):

Jeg vil gerne takke undervisningsministeren for lovforslaget, der skal sikre, at børn af indvandrere og flygtninge kan dansk, når de begynder i skolen, og jeg vil kun sige, at CD kan støtte forslaget.

Poul Nødgaard (DF):

I Dansk Folkeparti har vi set på dette forslag og har selvfølgelig en vis sympati for sagen; men jeg vil nok sige, at vi ligesom et par andre ordførere ikke helt bryder os om det og må spørge, hvorfor man ikke bare kan overlade det til kommunerne. Der står, at der skal tilbydes osv., men der kan jo være mange årsager til, at man ikke kan gøre det.

Jeg vil også godt spørge, om det ikke bliver en meget dyr foranstaltning, når man tænker på, at det også er regeringens plan at tvangsbringe folk rundt omkring i kommunerne, så der bliver ganske få i de enkelte kommuner. Jeg synes ikke, jeg rigtig tydeligt og klart kan se, hvordan man har forestillet sig, at det problem skal løses. Det kan jo blive en usigelig dyr foranstaltning, man hermed pålægger en enkelt kommune med 5.000-6.000 indbyggere, der måske har to eller tre fremmedsprogede elever. Jeg ved godt, at der også er visse gode muligheder for danske elever, men jeg synes nok, der lægges op til en ret så stor udvidelse af hele undervisningen i kommunerne.

Jeg tænker også på de danske elever, der har vanskeligheder. Jeg ved godt, at man har noget særundervisning og specialundervisning osv., men jeg har ikke indtryk af, at det er så let for danske elever at få noget ekstra, som der lægges op til her, så umiddelbart er vi noget kritiske over for forslaget.

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):

Jeg vil gerne takke ordførerne for det flertal af partier, som støtter dette lovforslags fremme, og jeg har hæftet mig ved, at en del af de andre ordførere ikke var afvisende, men af forskellige grunde var skeptiske over for, hvad hensigten med lovforslaget var, og om mulighederne var gode nok.

Jeg vil gerne sige, at jeg synes, dette forslag imødekommer de synspunkter, som utallige gange er fremført i debatten om, hvordan vi kan sikre, at tosprogede børn får en sådan start på deres skolegang, at de ikke bliver tabere fra starten. Vi forsøgte i første omgang med en kan-bestemmelse, som gav kommunerne muligheder for at give særlige tilbud til fremme af børnenes sproglige udvikling, og nu går vi altså et lille skridt videre, så det bliver en forpligtelse for kommunerne at give sådanne tilbud til forældrene til de børn, der måtte have dette behov.

Jeg synes også, at nogle af dem, der har været skeptiske og kritiske, ser spøgelse. Der er naturligvis ikke, vil jeg sige til fru Anne Bastrup, tale om at indføre skolegang fra 3-års-alderen, og det mener jeg heller ikke der er belæg for i nogen som helst af formuleringerne. Jeg hæftede mig også ved, at fru Anne Bastrup sagde, at hun i øvrigt varmt støttede, at der var sådanne tilbud til rådighed, men at det selvfølgelig ikke er ligegyldigt, hvordan de bliver tilrettelagt, og hvad indholdet af tilbudene er.

Jeg mener heller ikke som hr. Bruno Jerup, at der er tale om, at vi lægger pres eller udsteder trusler; men det er jo en kendsgerning, at hvis børnene ikke i blot rimeligt omfang behersker det danske sprog, når de starter i 1. klasse, starter de med sådanne vanskeligheder, at man må gøre sig overvejelser om, hvordan man får dem hjulpet godt i gang. Her har vi eksempler på forskellige initiativer, herunder modtagelsesklasser, som det blev nævnt.

Jeg tror i øvrigt, at det synspunkt, som flere ordførere gav udtryk for, er meget væsentligt at have med i de videre bestræbelser, nemlig at skabe muligheder for, at børn, som kun taler dansk, og børn, som er tosprogede, får muligheder for at lege sammen. Der er næppe nogen bedre mulighed for at tilegne sig sproget end netop gennem leg og forskellige aktiviteter, og hovedindholdet af nogle af de aktiviteter, der lægges op til her, er jo netop at give børnene disse bedre muligheder gennem leg og udviklende aktiviteter, som ganske vist er organiserede.

Jeg synes, en række ordførere gav meget vægtige begrundelser ud over dem, der er fremført i lovforslagets bemærkninger, for, at dette er en rigtig vej at gå, og så må vi følge det og se, om vi når de mål, vi har sat os, med dette lovforslag.

Anne Baastrup (SF):

Undervisningsministeren tvinger mig på talerstolen. Jeg vil godt spørge undervisningsministeren, om ministeren ikke er enig i, at alt det her er en del af folkeskoleforliget, og at det vil sige, at selv om ministeren har et massivt flertal uden om SF, skal SF's synspunkter også inddrages i udvalgsarbejdet.

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):

Det er rigtigt, at dette her er et led i selve lovgivningen, men det er helt klart aktiviteter, der ligger uden for folkeskolelovens rammer, og uden for den lovgivning, vi har gennemført i fællesskab i skoleforligskredsen. Jeg vil bestemt ikke betragte forslaget som en del af noget forlig, men jeg vil betragte det som en stor fordel, hvis i hvert fald forligspartierne og også gerne alle andre vil medvirke positivt til at få gennemført lovforslaget.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 163: Forslag til lov om undervisning i dansk som andetsprog for voksne udlændinge m.fl. og sprogcentre.

Af undervisningsministeren (Ole Vig Jensen). (Fremsat 21/1 98).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Anne-Marie Meldgaard (S):

At kunne tale, læse, skrive og forstå dansk er den største forudsætning for, at flygtninge og

indvandrere kan få fodfæste på arbejdsmarkedet og dermed blive selvforsørgende.

Socialdemokratiet har meget længe ønsket at styrke danskundervisningen væsentligt for flygtninge og indvandrere, og vi ser sådan på det, at der ikke kun skal være tale om et tilbud, men et krav for at kunne få del i de samfundsgoder, Danmark tilbyder.

For Socialdemokratiet følges begreberne retligheder og pligter ad, og i det lys ser vi også fremsættelsen af dette lovforslag. Det er en del af regeringens samlede initiativ for at styrke integrationsindsatsen her i Danmark og ikke mindst styrke samspillet mellem sprogundervisning og de øvrige integrationsprocesser, der er i gang.

Det er også meget fornuftigt, at det i aftalen mellem De Radikale og Socialdemokratiet er besluttet at samle ansvaret for integrationen ét sted. Derfor støtter vi flytningen af danskundervisningen fra amterne til kommunerne, og jeg vil gerne sige, at det ikke skal opfattes som en kritik af amternes måde at løse opgaven på, men alene som udtryk for det fordelagtige i at placere ansvaret for integrationen ét sted.

Det er også vigtigt at understrege, at kommunerne selvfølgelig hermed får en stor frihed til selv at etablere sprogcentre, hvor det er hensigtsmæssigt af hensyn til løsningen af opgaverne. Men jeg forventer også, at kommunerne samarbejder og bruger allerede etablerede sprogcentre, som tilbyder kvalificeret sprogundervisning. Det er også et spørgsmål om at bruge de steder, hvor der er et professionelt voksenpædagogisk fagmiljø med differentieret og fleksibel undervisning til den enkelte flygtning og indvandrer.

Enkelte indvandrere og flygtninge har store problemer på grund af forskelligheden i deres baggrund, deres forudsætninger og de behov, de har, og derfor mener vi i Socialdemokratiet, at det er vigtigt at samle undervisningen i sprogcentre og sørge for, at centrene har en vis størrelse, så man kan tage hensyn til holdstørrelser osv. På den måde vil den enkelte elev få mere ud af det.

Jeg synes, der er mange andre gode tiltag i dette forslag, som jo ikke alene vedrører integrationsarbejdet, men også henvender sig til andre grupper af indvandrere – både dem, der endnu ikke er kommet her til landet, og dem, der er i landet i forvejen – fordi den arbejdsmarkedspolitiske del er inde i billedet, så også andre kan få danskundervisning.